

sige, at da der ikke er Udsigt til i denne Samling at faa nogen Toldlov fremlagt her i Tinget — hvorvidt det kan lykkes Regeringen at fremlægge en Toldlov i næste Samling, ved vi jo heller ikke — vil det kun være at udsætte Gennemførelsen af denne lille Reform, der er saa vigtig for de nævnte Virksomheder, i det uvisse, hvis vi skyde dette Lovforslag fra os.

Der blev af den ærede Finansminister ved Forelæggelsen af Forslaget sagt, at det var paa en bestemt Foranledning, han forelagde Forslaget. Der var ved Finanslovens 2den Behandling fremsat Anke over eller Paatale af, at kun den ene af de to Dampfærger, der vare bestilte til Gedser-Warnemünde-Routen, var bestilt her i Landet, medens den anden var bestilt i Udlandet, og, føjede den ærede Minister til, da der var en Prisdifference af ca. 15 pCt., fandt han, at det var temmelig meget at se bort fra, og derfor var Bestillingen paa den ene Færge gaaet til Udlandet, men nu forelaa der et særligt Tilfælde, der var saa vigtigt, efter Ministerens Mening, for det indenlandske Arbejde, at man med ganske anderledes Ret kunde møde frem med Krav paa Forandring i den bestaaende Toldlov. Ministerens Udtalelse, som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal læse op, lød saaledes: „Men nu foreligger der et Tilfælde, hvor indenlandsk Arbejde med ganske anderledes Ret møder frem med sit Krav. Vort største indenlandske Dampskibsselskab er i Færd med at anskaffe to meget store og kostbare Dampskibe, som hvert vil koste 3½ Mill. Kr.“ Der er ingen Tvivl om, at der her er sigtet til Det Forenede Dampskibsselskab. Forslaget, som her foreligger, skulde jo have det Formaal at hjælpe vor Skibsfart og ogsaa vort Skibsbyggeri, men jeg kan dog ikke tilbageholde nogle Betragtninger i Anledning af den Udtalelse, der her er fremsat af den ærede Finansminister ved Forelæggelsen, om det, som havde givet direkte Anledning til Lovforslagets Fremkomst. Ganske vist var den ærede Minister meget forsigtig i sine Udtalelser senere, idet han sagde, at han ikke vilde sige god for, at disse Skibe bleve bestilte her i Landet, selv om dette Forslag blev til Lov, der var imidlertid kun saa stor Forskel i Prisen paa de Tilbud, der forelaa fra Udlandet og fra indenlandske Værfter, at den Toldbyrde, der i Henhold til den bestaaende Toldlov var paalagt Skibsbyggeriet ved Bygningen af saadanne to store Skibe som de nævnte vilde kunne gøre Udslaget

ved det eventuelle Tilbud. Men det forekommer mig, at der er Grund til at se hen til, hvorledes dette store Dampskibsselskab, Det forenede Dampskibsselskab, i og for sig stiller sig over for dels sine Arbejdere, dels enkelte Stænder i Befolkningen — jeg sigter her til Landbruget og til Handelsstanden — dels til enkelte Byer og dels endelig til Landet som Helhed. Dette Selskab skalter og valter med Fragterne efter Forgødtbefindende. Dette Selskab tager ikke i Betragtning at nedlægge Linier i indenrigs Fart, naar de ikke betale sig, og naar det ikke passer Dampskibsselskabet at føre disse Linier vedblive, og i Kraft af det Monopol, som det som Følge af Overenskomst med udenrigske Selskaber kan tilvejebringe for sig, er det muligt for det at fastsætte saa høje Fragter i udenrigsk Fart paa danske Havne som vel muligt.

Det kunde maaske siges, at mine Udtalelser om det forenede Dampskibsselskab ikke direkte vedkomme den foreliggende Sag. Men jeg skal dog anføre, at efter min Mening kan en lovgivende Forsamling, her Folketinget, ikke behandle et saadant Forslag uden ogsaa at komme ind paa at omtale en saa vigtig Faktor, som dette Selskab er i vort Land, særlig naar der i det foreliggende Lovforslag er givet den højtærede Minister Anledning til at gaa ud fra, at selv om vi vedtage dette Forslag, er det ikke absolut givet, at det forenede Dampskibsselskab bestiller de to Skibe her i Landet. Det er beklageligt, at man ikke har Midler, der fra Lovgivningsmagtens Side kunne lægge Baand paa saadanne Lyster hos et stort Selskabs Ledelse til at gaa til Udlandet med Arbejde for saa mange Millioner, som her er Tale om. Det er min Opfattelse, at det er beklageligt, at man ikke har det, for der kan jo spille mange personlige Sympatier og rent private Interesser med ind med Hensyn til, hvorvidt et saadant Arbejde skal udføres her i Landet, eller det skal gaa til Udlandet. Det viser sig da ogsaa, at det forenede Dampskibsselskab ikke alene blandt dem, jeg og mine Partifæller repræsenterer, altsaa Arbejderne, er meget daarlig anset, men at ogsaa andre Stænder særlig i den senere Tid have lagt deres lidet gunstige Dom for Dagen med Hensyn til dette Selskabs Ledelse. Der er saaledes af Grossererersocietetet nedsat et Fragtudvalg, der skulde tage under Overvejelse Fragterne fra Kjøbenhavn til Østersøpladserne og de skandinaviske Havne, sammenlignet med Fragterne fra f. Eks. Ham-